

CULTURA POPORULUI

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA“
C. A. ROSETTI.

Director :
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA No. 16.

BUCUREȘTI 3 Iunie 1928

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA No. 16

ANUL VIII, Nr. 232.
Apare în fiecare Duminică

Copiii ne dau lecție de civism

Frământările noastre bătrânești de a statornici în țara aceasta echilibru politic și economic, descumpănit oarecum după război, ne răpesc adeseori prilejul de a da cuvenita atenție unor fapte mici, dar cu efecte mari.

Dacă tinerii trăiesc din moștenirea sufletească a celor bătrâni, nu e mai puțin adevărat, că și bătrânii au nevoie de entuziasmul copiilor lor. Tinerii aceștia sunt folele, ce întreține flacăra din cărbune.

Și e păcat, că foarte adeseori părinții nu cunosc—cum se cuvine—pe proprii lor copii și nu leagă între dânsii norme sau dreptare de înaltă viețuire, cum făceau odinioară strămoșii noștri romani și vechii greci.

Copiii de astăzi cer metode și idei noi; cer iubire, dar și respect; cer să fie socotiți ca o personalitate, la fel cu cei în vârstă, iar nu desconsiderați, trecuți cu vederea și baijocoriți.

Am uitat dictonul pedagogic, că «cel mai mare respect se cuvine copiilor» și din cauza aceasta pierdem—pe zi ce trece—câte ceva din autoritatea noastră morală, iar copiii reacționează și ne dau lecții, de care — de

multe ori — rămânem uimiți.

Astfel se explică lecția de civism, pe care ne-au dat-o niște copilași din cursul inferior al liceului Lazăr, de a rupe din bănușii lor, destinați pentru nevoi școlarești, câte 0.25 lei, zilnic, cu cari să cumpere un avion pentru flota aeriană.

Gestul lor a fost salutat, cu entuziasm, de toată școlăria țării și n'ar' o nobilă n'frățire civică și-au făcut socotelile; s'au pus pe lucru și nădăduesc, că'n cel mai scurt timp să-și vadă visul împlinit.

Cu puțin mai înainte, studențimea universitară oferea aviației noastre o elice.

Nu avem cuvinte de laudă pentru a cânta faptele minunate ale copiilor noștri, școlari. Presa ar trebui să insiste, cât mai mult, asupra unor asemenea chestiuni, cari ies din cad-ul comun, spre a lua pildă de civismul copiilor și acei ce-și prăpădesc banii pe lucruri nefolositoare, sau — de

multe ori — nu știu nici măcar ce să facă cu ei. Cu patriotică faptă a copiilor noștri se'implinește cuvântul, care zice: «Dumnezeu da pricepere celor mici, ca să surpe înțelepciunea celor mari».

C. BURDEA.

Starea socială a țărănimii

În urma războiului s'au ridicat atâtea probleme în viața poporului nostru încât, fatal, o dezoorientare generală destramă energiile, și le împinge adesea ori într'un fâgăș de contradicții zadarnice și periculoase.

Setea de viață a unui popor tânăr, ca al nostru, prezintă același aspect, pe care îl prezintă fiecare individ între vârsta de 12 și 20 ani.

Visuri trezite brusc de realitate, lăcomie, nesiguranță, abnegație și sacrificiu, toate reprezentate de același suflet, cu o variațiune și cu o putere uimitoare. Rămâne de văzut mai în urmă, când apele acestei vârste se limpezesc, care este elementul predominant, rămas stăpân pe acțiunile omului.

Problemele ridicate în urma războiului, de fapt, sânt produsele acestei tulburări existențiale. Altfel, pentru viața noastră, nu există decât o singură problemă, care cu adevărat trebuie să ne preocupe, dar care în realitate e lăsată pe ultimul plan. Această problemă este: «Cultura Poporului». În viața orașelor avem o lume a muncii, o lume a afacerilor necinstite și o lume a desfrăului. Din casele acestei trinități sociale, la fiecare, din motive deosebite, cultura e inexistentă. Cel mult, e socotită ca un mijloc de distracție, prezentată prin teatru, cinematograf și lecturi ușoare, în majoritate franjuzesti. Singur tineretul universitar face excepție dela aceasta —deși e departe de a se prezenta în toată splendoarea scopului ce reprezintă.

Cei destinați și cei obligați la cârmuirea destinului neamului nostru, trebuie să se scuture de toate preocupările mărunte, de tot misticismul govăelnic al vârstelor, despre care vorbeam și să privească înainte numai problema culturii poporului.

Distinsul general Petala, care în calitate de comandant al Corpului VI de armată, a înregistrat în viața Ardealului desrobitor, o epocă de glorie și în calitate de militar și în calitate de om al culturii — cunoscându-mă ca un produs al păturii țărănești și ca un îndrăgostit de această țărănimie, mi-a făcut cinstea să-mi ceară părerea asupra vieții actuale a satelor, privită pe toate fețele.

Această viață l'a interesat pe D-sa totdeauna, ca pe un înțelegător al problemei de care vorbim.

Cu o dragoste nemărginită pentru cei ce nu se înfruptă încă din lumina proiectată de cultură și civilizație, de ani de zile, cu sacrificii materiale pe deoparte și cu multe neplăceri de ordin moral, creație de acei ce nu puteau să l'imite, distinsul general a trimis în căminele satelor de pretutindeni făclia cunoștințelor, a satorilor bune și a frumosului, care este această gazetă.

Nu-mi fac decât o datorie și simt o deosebită mândrie de a putea duce la bun sfârșit, și de a reproduce aici imaginea adevărată a vieții țărănilor noștri, în urma marelui război. Lăturea sufletească, în măsura cea mai mare, apoi lăturea materială. Cea dintâi mină de aur neexploată încă, cea de a doua înfiripare încă plâpândă.

Un singur articol de gazetă nepermittând o desvoltare așa cum se cuvine a studiului ce ne-am propus, vom continua deslășurarea chestiunii în alte articole pe cari cititorul le va găsi tot în aceste pagini.

G. Talaz.

„Caracterele mai mult, decât talentele, hotărăsc soarta popoarelor“. REGELE CAROL I.

Să trăiți Români-Americanii!

Ați luat drumul pribegiei, din pricini, pe cari cei mai mulți din țara românească, nu le cunosc nici până astăzi.

Exploatați, fără milă, de stăpânii la cari slujiați; bătuți și omorâți de biciul și pușca ungurească; sărăciți de lăcomia grofilor și conșilor maghiari, singura nădejde ce vă mai rămăsese a fost: pribegia.

Șați plecat... fără știrea nimănui în lumea largă, unde vă mâna, nu atât lipsa cordului de pâine, cât dorul de libertatea cetățenească, pe care nu v-o arătase pământul care vă născuse.

Ochii nimănui nu s'au împăianjenat de lacrima curată a dorului, la plecarea voastră, afară doar de aceia a părinților, soților și copiilor voștri!

În urma voastră, nici un preot nu și-a ridicat mâna în semn de binecuvântare, cum

mul în binecuvântare. V'a primit, cu drag, în nevoia voastră, «America», țara în care munca, în genere, este cea mai înaltă virtute, iar libertățile cetățenești supreme țintă a fiecărui om, aerul, dator de viață, fără de care nimeni nu poate trăi acolo.

La adăpostul atâtor înalte virtuți, găsite aici, vi s'a netezit asprimea sufletească de altă dată și spre uimirea celor din țara românească, voi trăiți, de acum, vremile apocaliptice, în care lupul stă alături de miel, leul lângă nevinovata gazelă și vulturul lângă porumbel.

Târziu se va pricepe la noi, traiul vostru de acolo și mai târziu încă se va coborî și'n noi regretul, că «între noi ați fost, dar nu v'am cunoscut!»

Nu vă poate nimeni învinui, că v'ați uitat patria de origină. Crescuți la pragul bisericilor sfinte, din țara voastră, v'ați rupt dela gură pâinea copiilor, înălțând pe acele plaiuri mărețe, lăcașuri de închinare Domnului, Singurului, care v'a fost tată, frate și cărmuitor.

Știați, că streinul n'o să vă ntrebe ce vă doare; cine sunteți și ai cui sunteți; de unde veniți și unde mergeți! Știați din țara risipei, că'n America, durerile nu pot fi înlănzite decât prin înfrățire și sprijin reciproc; prin muncă și economie.

V'ați pus pe lucru și economie și din puținul vostru ne-ați ajutat și pe noi, în vremuri de urgie, iar pentru voi și fiii voștri ați ridicat temple de cultură, gazete, luminătoare de minți și societăți de ajutor reciproc, cu capital destul de mare, pentru niște nevoiași, ca voi!

Cum era și firesc însă, că «acolo unde este stărvul, să se adune și vulturii», au năpădit peste voi atâția și atâția nepoștiți, cari nu numai, că s'au așezat la masa voastră ospitalieră, dar v'au învrăjbit și sufletele; v'au desbinat frații și adeseori v'au știrbit patrimoniul, agonisit cu trudă.

Pe spatele vostru de uriași ai muncii au trăit, neconțenit, visătorii de milioane fără muncă și iubitorii de slavă deșartă!

Și la toți ați dat cu ambele mâini, iar Dumnezeu nu v'a părăsit, căci de unde ați dat, a isvorât mereu, mulțumită credinței voastre și încrederii în biruința din urmă.

Ați biruit acum! Vestea ce n'ea sosit, că cele două mari societăți românești de cultură și ajutor, s'au contopit într'una singură, cum contopit era și sufletul vostru de Români, n'ea umplut inimile de bucurie. Pentru cei ce cunoaștem stările de acolo, putem spune, că aceasta este cel mai mare eveniment în viața voastră, de pribegi statorniciți; că este biruința deosevârșită a dreptății, împotriva ticăloșilor și ticăloșiei învrăjbitoare.

Cinste sufletelor curate, care au putut înfăptui această mare operă națională, care, de azi înainte, va lega puternic, nu numai de pământul sfânt al României, dar și de a doua patrie a voastră, de America, ce vă dă libertățile de care sunteți mândri. Ca unii ce v'am iubit din adâncul sufletului și multe ași fi voi, să fac pentru voi, în scurta vreme cât am fost împreună și m'ați primit deschis și cu toată dragostea de frate, tresalt de bucurie și urez, împreună cu gazeta «Cultura Poporului», ca noua și puternica voastră societate, să trăiască, să crească și să înflorească, veghind interesele superioare ale neamului și ne'ngăduind nimănui să mai vie de-a gata la masa voastră ospitalieră, la care n'au contribuit cu nimic.

Să trăiți Români americani, frați ai noștri n'ndepărtați!...

Arhim. Calinic I. Popp Șerboianu.

Cântecele noastre

Eram călător. Mireazma dulce a dimineții de primăvară, și cântecele păsărilor, îmi înecau gândurile și mi'imprespătau puterile. În drumul meu, ajung din urmă, un car tras de doi boi voinici, în urma căruia era legată cotiga plugului. În car, un uncheaș, cu plete argintii, lăsate pe umeri largi, îngana un cântec vechiu. Melodia dulce a bătrânului, mă face să domolesc pasul calului și astfel ascultam, în urma carului, cântecul moșului, înțelegând dintre cuvinte, doar atât:

Păsărică din ogor
Nu-mi cânta să mor...
Silit fiind, trec înaintea uncheșului și când îi dau binețe, văd ochii săi scăldați

în lacrimi. Bătrânului nu-i cântau buzele, ci sufletul. Avea multe de spus și povestit, în acele clipe, dar nu avea cui, și de aci toată bătrânețea, amarul și bucuriile vieții sale și-le revărsa prin cântecul său. Pornesc iarăși la trap și ajung din urmă o altă căruță, trasă de doi cai, în care cântau două femei, sau, poate, două fete.

Opresc și aci. Dar ce-mi auziră urechile, mi-e rușine să pun aci în gazetă. Trec înainte scârbit și fără să-mi arunc ochii, pornesc la trap, gândindu-mă adânc la această întâmplare.

De când a existat făcând omenească, a existat și cântec. În cântec uită omul durerile,

Se prăpădesc dovezile trecutului

În viața de toate zilele, psihologia practică ne învață, că omul nu poate fi cunoscut, decât atunci când îl urmărim și-l vedem în diferite situații, atunci când îi cercetăm pas cu pas gândurile și faptele. Altfel omul va rămâne pentru noi o veșnică enigmă, o problemă de deslegat.

Viața colectivității, viața popoarelor are aceeași soartă, rămâne necunoscută și nu vorbește nici minții, nici sufletului, dacă nu li se urmărește evoluția, epocile prin care au trecut și actele de eroism sau lașitate pe care le-au făptuit. Afară de litera scrisă, în afară de documentele însemnate fugar și poate incomplete de mâna omului, istoria unui popor se desvăluie din operele de artă și de arhitectură cărora le-a dat viață. Viața din viața lui și sufletul lui, căci în ele se oglindește momentul de glorie și entuziasm, ca și gândul cinstit și pios pe care l-a îndreptat spre Stăpânul acestui pământ.

Popoarele îndreptățite la un trecut istoric și glorios, au înțeles în totdeauna, că în zidurile castelurilor și locurilor de închinăciune, se oglindește viața înaintașilor, de aceia au căutat să păstreze aceste amintiri, le-au conservat și le-au transformat în locuri de pelerinaj, atunci când aveau nevoie de o întărire sufletească.

În viața poporului nostru bisericile, și mănăstirile, transformate în unele împrejurări în adevărate citadele de apărare, au jucat un rol covârșitor și ca dovadă a importanței pe care o aveau strămoșii noștri acestor monumente, este trănicia cu care le au ridicat, precum și așezarea lor în toate colțurile pământului românesc.

În vremurile de grea cumpănă pentru țară, în momentele de amenințare și nesiguranță, — atât de dese, de altfel în trecutul nostru, — mănăstirile, împreună cu vreme cu ziduri puternice și cu șanțuri de apărare, erau transformate în cetăți de rezistență în fața armatelor de năvălire.

Ele fac parte integrantă din patrimoniul nostru național și ele sunt oglinda trecutului nostru de sacrificii, dar și de glorie. Între zidurile lor s'a păstrat, veșnic trează conștiința noastră de neam menită să joace un rol important. Acolo s'au păstrat credința și dătinile și dela ele ne-a venit puterea de rezistență în fața clipelor grele prin cari am trecut.

Și atunci aceste așezăminte nu merită ele o coastă mai bună, nu e timpul să ne îngrijim mai în de aproape de ele? Nepăsarea și — putem spune, — vitregia pe care o arătam este spre paguba și în răul nostru. Una din cele mai vechi și mai istorice cetăți din țara noastră, Cetatea Neamțului, a fost transformată, nu atât de vreme, cât mai mult de mâna omului într'o adevărată ruină, prin neînțelegerea de către oameni a slovei, săpate în zidurile ei. Din piatra scumpă a acestei cetăți s'au dădit case în aproape toate așezările omenești din preajmă, transformând-o într'un morman de ruine. Și câte alte asemenea odoare ale neamului nostru nu au aceiași soartă.

E timpul să se pună odată cată această stare de lucruri și ar trebui să înțelegem cu toții, că în zidurile învechite ale mănăstirilor și cetăților depe tot cuprinsul țării, se cristalizează viața trecută a poporului nostru.

Arg.

Din nevoile școlii

Că ne găsim într'o epocă, în care urmările războiului sunt în prefaceri și că aceste prefaceri sunt o necesitate, sine qua non, aceasta reese din inițiativele demne de laudă pe toate tărâmurile de activitate.

Școala românească e în prefacere. Din zi în zi schimbările efectuate, accentuează și mai mult dorința spre progrese și un pas mai aproape de real.

Școala noastră se renoavează la lumina principiilor cele mai noi, elaborate; în parte, de străinătate și importate la noi ca material prim de construcție (!).

Lăsând la o parte aceste considerațiuni, de ordin general, trecem asupra șirului de idei, ce ne interesează: Școala primară.

Scopul în sine, urmărit de pedagogi și în parte și de legiuitori, nu este acela de «a îndopa» copilul cu grăunțe de cunoștinți inutile, formându-i balastul pe care va căuta să-l svârle imediat după terminarea școlii. Nu balast disgrafios și inutil să-i formăm noi, ci o sarcină ușoară, plăcută, care să l'imuleze a o purta și compecta singur. Nu pentru școală, trebuie să formăm copilul, ci pentru viață, sau pentru a fi mai precis și mai documentat, rezerv părerea pedagogului Comenius: «Nimic nu e mai absurd, decât a învăța și a ști multe, fără să ducă la vre un folos și că nu acel care știe multe e înțelept, ci care știe lucruri folositoare».

Se încarcă memoria copilului cu unele cunoștinți abstracte, poate inutile, cari se cer în primul rând la inspecții... Să nu știe copilul, de ce

s'a pus complimentul sau atributul înaintea părilor principale? (!) Să nu știe, de ce s'a pus virgulă? Să nu cunoască el, că orașul cutare e așezat pe apa curată? etc...

Acestea nu pot fi admise. Că copilul nu se exprimă într'o limbă tocmai clară, că în scriere nu e în stare să-și ordoneze rațional cugetările, sunt lucruri, ce se trec poate cu ușurință...

Citești într'un proces-verbal: «Lecțiunea tratată binisor (sau alt cuvânt mai îndulcit sau mai înăspriț, după circumstanțe) și te întrebi: Cum trebuia să fac? Lecția a fost cât se poate de intuitivă.

Copiii au înțeles așa de bine, în cât au fost în stare să reproducă, rezumativ, esențialul, în propozițiuni bine încheiate. Dece atunci calificativul acesta? Și vine răspunsul: «n'ai procedat metodic (!)».

Asta se cere la inspecții: cunoștinți multe — vrea copilul «tobă de carte» — și calapodul învechit. Altfel, nu ești bun învățător și copiii nu sunt «suficient pregătiți» sau «nu posed materia».

În concluzie: Ce-ar trebui să se ceară unui copil? Cred, că ar fi mult mai pedagogic, dacă s'ar urmări în școală nu cantitatea, ci calitatea, avându-se în vedere preceptul: «nu pentru școală, ci pentru viață».

G. Ionescu-Balaciu

Marele „Erou Necunoscut“

După războiul cel mare a rămas așa numitul Erou necunoscut, adică osemintele și mormântul unui erou căzut în război care închipue jertfa tuturor eroilor căzuți... Închipue toate jertfele de război cari au ajutat învierea unei țări și a unui neam. Și noi avem un astfel de Erou Necunoscut la București. El este un altar național și în fața lui se apleacă cu smerenie și recunoștință toți Români.

Avem însă și în lumea cea sufletească un mare Erou Necunoscut. Iisus Mântuitorul este acest Erou. El s'a pogorât din slava cerului să moară pentru noi și mântuirea noastră. Trei ani de zile a purtat acest Erou o luptă grea și îndârjită cu marele dușman al neamului omenească: cu ispititorul diavol. Trei ani de zile a luptat contra întinericului, contra minciunii și contra tuturor răutăților și păcatelor, cu care satana umpluse lumea. Aceasta luptă s'a sfârșit pe Golgota cu deplina biruință a Eroului ceresc. În clipa când sus pe Golgota a răsunat cuvântul: „săvârșitu-s'a", ispititorul diavol a fost învins. A fost biruit prin Jertfa Crucii, prin Jertfa lui Iisus, Eroul cel ceresc.

Iisus Mântuitorul este un Erou ceresc, care s'a jertfit pentru noi și mântuirea noastră. Neamul omenească pierduse patria cea ce ească. El ne-a câștigat-o. Perdusem libertatea și El ne-a dat-o.

Iisus Mântuitorul este un Erou ceresc „carele pe Sine și s'a dat preț de răscumpărare pentru toți“ (I Timoteiu 2, 5). Dar, vai, lumea și oamenii nu cunoaște pe acest Erou. Iisus este cu adevărat un Erou necunoscut. Noi nu cunoaștem cu adevărat pe Iisus Mântuitorul și Răscumpărătorul.

Dragă cetitorule! Iisus Mântuitorul este un Erou ceresc ce s'a jertfit pentru tine, s'a răstignit pentru tine, a murit pentru tine și pacatele tale. Nu jidovii l'au răstignit pe Iisus Hristos, ci tu și pacatele tale.

Dar tu nu cunoști pe acest Erou Răscumpărător. Căci dacă L-ai cunoaște, ai sta neincetat la picioarele Lui... și-ai depune toată viața ta la picioarele Crucii Sale, dându-ți seama că tu nu mai ești al tău, ci ești un dar al celui răstignit pe Cruce (Corinteni 3, 25). Tu nu cunoști pe acest Erou, căci dacă L-ai cunoaște ai trăi o viață de luptător pentru împărăția lui Dumnezeu și mântuirea sufletului tău... ai trăi o viață de biruitor asupra păcatului. Domnul Iisus ne-a lăsat nouă darul biruinții Sale câștigat pe Golgota. El este un Erou ce a rămas cu noi, luptă alături cu noi și ne duce la biruință contra ispititorului diavol.

Mulți mă întreabă, ce rost are Oastea Domnului, căci doară toți creștinii sunt ostași Domnului. Va fi, dar ei au dezerat de mult din lupta mântuirii. Au părăsit frontul și pe Comandantul luptei. Noi, ostașii Domnului, ne-am întors la lupta mântuirii și ne-am pus din nou sub căma și comanda marelui nostru Erou și Rege ceresc.

Tu nu cunoști pe Iisus, Eroul și Luptătorul, căci dacă L-ai cunoaște ai intra sub steagul Lui și ai trăi o viață de luptător și biruitor (Apocalips cap 3).

Tu nu cunoști pe Iisus Răscumpărătorul, căci dacă L-ai cunoaște ai fi „un nebul pentru Hristos“ (Galateni 10, 20), ai trăi cu El și pentru El.

Lumea de azi e plină de creștini, pe cari ispita și păcatul îi birue la fiecare pas, tocmai din pricina că nu cunosc pe Iisus Mântuitorul și Biruitorul. Lumea e plină de atâtea răutăți tocmai din pricina că Iisus este un mare Erou Necunoscut, un Erou ceresc, pe care lumea nu-L cunoaște.

Dragă cetitorule, eu te întreb: cunoști tu cu adevărat pe marele Erou ceresc carele a murit pentru tine, pentru iertarea ta și pentru patria ta cea cerească?

Preotul Iosif Trifa — Sibiu

PARINTELE DIACON

de D. I. Dogaru

Il văd ca ieri, deși trecuți de-atunci vre-o câțiva ani... Inșiruirea regulată a iconelor ce mi au rămas la minte, mi-l schițează, apropiindu l mai mult. Ceața timpului se desvăluie și el îmi apare în cadrul vremii ce-a trecut.

Inalt, pot spune voinic, cu toată vârsta înaintată ce o avea; obrăjii roșii, fruntea brăzdată de adânci cute, ce poartă în ele ceasuri și zile de amărăciuni; fața încadrată de o barbă nu tocmai mare, în care dese lire argintii străluceau ca vine adânc pronunțate. Părul capului, mai alb ca barba; ochii negri ca niște codri închisi în amurg, ascundând o blândă melancolie, în dosul unor gene întunecate, au sclipiri de duioșie părintească. Un chip de mormonic, ce vedeam adesea pe iconițele ce le aduceau călugării de la mănăstiri prin sate, când eram copil!

Vorbia rar, cu liniște, presărând atâtea tălc în vorbele chibzuite și pline de înțeles! Mereu îmbrăcat la fel: o rasă de culoarea pământului, ars de soare, vara o pălărie neagră, iarna o căciulă veche de oaie, veche ca și rasa părintelui Diacon. Mergea încet, apăsut, cu fruntea senină, lipsit de preocupările zilnice, ce nu-l puteau cuprinde în ghiarele lor...

Nimic nu-l împiedeca de a merge, cu o regularitate de nedescris, în fiecare dimineață, la biserică, unde-și făcea rugăciunea. De acolo, ușurat de grija păcatului mărturisit Domnului, pleca cu fața senină, încredințat, că harul Domnului va fi cu el...

De când și-a închinat viața Domnului spre lauda și mărirea Lui, Părintele Diacon n'a șovăit întru nimic și a căutat să nu treacă peste malul celor oprite, nu s'a lăsat târât de patimi, luând cuvântul Domnului în desert.

E duioasă viața Părintelui Diacon, viața ce s'e împarte în două părți, despartită la un loc printr-o perdea, peste care, cu greu, ar căta să privească...

Cine a fost, de unde a venit, ce l-a determinat să îmbrace rasa celor ce împrăștie cuvântul Domnului, nu o știa aproape nimeni. Ori care le-ar fi fost dorința, ori câtă strădanie au depus să alle, le-a fost zădărnici! Dincolo de perdea întunecată, ce ascunde viața de afată dată a Părintelui Diacon, n'a pătruns nimeni... Mister... Tăcere... și colțul amintirilor, deșus în straturi groase...

Moldovean, îl cunoșteai după felul liniștit al vorbei și după împrăștirile obișnuite graiului așa zis moldovenesc. Cu „domni“ căuta să vorbească altfel... Trăia singur, într'un sat de Ucrainieni, cum sunt destule în ținutul de jos al Basarabiei. Știa bine limba locuitorilor, căci slujba o făcea în rusește, cum se obișnușește și astăzi. Pravoslavnicii nu înțeleg alta limbă. Nu mergea, aproape, pe la nimeni. Casa și s'biserică îi erau singurele lăcașuri, ce-i duceau mângărea. Kar, da și pe la mine, de când aflase că s' moldovean de pe malul celălalt al Prutului. Știrea asta îi dete mai mult curaj și de la un timp îl vedeam mai des pe la mine.

Era într'o seară de vară, cam prin vremea când se dau vacanțele copiilor. Ușurat de grija de a fi de dimineață la școală, stam în camera mea cu ferestrele deschise, spre răsărit, scaldat de lumina lunii pline, ce se revărsa ca o pânză argintie. Cântam, ca de obicei, la vioară și cum se potrivea în acea seară—cântam Serenda Melancolică a lui Tchalcovski. Sărșeam cu „ritarando“, cel din urmă fragment al bucatii, când văd lângă gardul cu șipci, din fața, o umbră. Când terminai, umbra se mișcă și mai aproape, deșuși chipul părintelui Diacon. Se desprinsese încet, cu pasul lui rărit și veni înăuntrul.

— „Bună seara“ îmi zise, „dar

nu știam, bre, că ești așa de meșter și că pui atâtea suflet în „Melancolică“ lui Tchalcovski!“. Mă mirai o clipă, că el cunoștea bucată și mai ales și compozitorul.

— „Ei, bine — zic — dar de unde cunoști „Melancolică“? Nu mi răspunde. Privi în zare; fața lui scudată de lumina lunii căpătă o expresie de atâtea înfrustrare, ochii clipiră mai des și în bătaia lumii, zăriră lacrimi mai multe, ca nici odată... Strivi în colțul ochilor, cu pleoapele negre, câteva boabe de diamant, ce se prăvăliră, ascunzându-se în barba neagră, ca o noapte fără lună...

Se apropie de mine, mă privi cu o duioșie pe care nu i-o cunoscușem până atunci, apăsându-mă de mână, mă trase lângă fereastră, apropiu cele două scaune și-mi zise:

— „Stai!“ O putere magnetică mă pironi pe scaun, în fața Părintelui Diacon. Tăcu, părăn l că-și recheamă amintiri depărtate, apoi ca și când ar fi luat un fir întrerupt:

— „N'am spus la nimeni, până acum, din cele ce-ți voi spune astăzi! Îți va părea o poveste, de care cred, că multe vei fi citit prin cărți. Fie ce vrei! Totuși fii mulțumit, că ai aflat lucruri, pe cari nimeni nu le a auzit din gura mea...“

— „Să fie de atunci...“ și se opri, părăn d a se gândi... Dar nu i nevoe să-și spun număr de velleuri: doar numai atâtea, că pe vremea aceea eram holtei în floarea tinereții, când griji e și nevoile sunt departe de a ne copleși sufletul. Mă aflam departe de casa părintească, trimis la școală într'un oraș din Rusia. Pe atunci nu se găseau atâtea școli înalte în Basarabia. Astăzi, privind pe zăriele dealurilor ce mă despart, în urma vremii ce s'a scurs ca o apă între maluri, o văd ca ieri, și mâine ca azi, în fâșurată în vraja necunoscutului, acolo departe, unde mulți au fost duși spre a nu se mai întoarce l. Era atât de încântătoare plină de atâtea farmec, dar cât de nedeslușit și necomplet î-ăș înfățișa-o, de măș sili să-l-ăș portretul! De-ăș fi pictor și poet poate, î-ăș zugrăvi figura ei de inger... Și ne iubiam, cum știu să iubescă inimile la vârsta aceea... Nu visam cât de cotită-i viața și că idealul nu se atinge niciodată... Era bogată, fermecătoare și plină de ideal. Bunătatea și frumusețea erau cele mai bogate daruri ce-i făcuse natura. Ș'apoi ochii ei l, inger de-ai fi. f și și tot cădeai în păcat! Doamne iartă-mă l Schiță cu mâna semnului crucii.

Afecțiunea ei față de mine holțir pe părinții ei să-mi acorde mai multă atenție și încredere. Ne găseam într'o noapte de lunie, în chiocșul din parcul casei cu mai mulți prieteni de-ai Contelui. Se făcea muzică, cum obișnuiau mai toate casele mari din Rusia. Artiștii și compozitorii ruși aveau înălțătatea, în ceia ce privește compunerea programului.

Glume, hazuri, snoave

— „Mă, ce crezi tu... cu cine vorbești? Eu am un frate n București!“

— „Par' că n București nu-s măturători de stradă?“

Tiganul și lapa

Un tigan furase o lapă și prinzându-l, l-au dus la Zapci. Acesta l-a întrebă:

— Cum ai făcut țigane de ai furat lapa?

— Apoi să vezi cucoane: M'am suit într'un carpen să mănânc carpine și lapa a venit să se scarpine. Atunci arpenul s'a mișcat și eu pe lapă am picat. Eu îl dădeam

Ea cânta la vioară, iar sora-sa, o copilă de 14 ani, o acompania la piano. Lăsată, parcă într'adins la urmă, a fost Serenda Melancolică de Tchalcovski. Avea atâtea măestrie în execuție, de puse atâtea suflet, cum nu mai văzusem la ea nici odată. Presără atâtea melancolie în sulețele noastre, că la urmă în ochii tuturor se vedeau lacrimi înlăcrimate. Ochii ei luciau fulgerator, iar fața, contractată, avea trezăriri nervoase. Veni drept la mine; mă luă de braț și-mi zise în șoaptă: „Pentru tine, când vom li departe“! Am vrut s'o opresc, dar mâna ei mai albă ca o rază de de lună, îmi astupă gura și tot ca urmă: „Nimeni nu-și cunoaște soarta!“... Mai stăturăm puțin, apoi neam despărțit, ducând fiecare accentele vibrând în suflet. Vorbele ei îmi sunau în cap, ca un clopot de biserică, vestind moartea cuiva. Sunetele din bucată se împleteau în acorduri bizare, din luni de vis... Noaptea am petrecut-o sbuciumat. Să ști de la mine: sunt mare lucru presimțirile! Totuși, la vârsta aceea, nu voiam să cred nimic!...

A doua zi, deși în suflet mai păstram urmele serii trecute, am ieșit în oraș, mai târziu decât cum obișnușiam. Căți-va prieteni, văzându-mă, se grăbiră să-mi comunice vestea, crezând, că eu știu mai mult. Am rămas frânt și nu mi venea a crede:

Contele Sgrivinski deportat împreună cu familia în Siberia, pentru neuitir de ordin politic contra intereselor țării. Am alegeat, nebul, crezând că sunt pradă unui vis urt; dar, aproape de ai ei, ostașii împărțești nu mai lăsa pe nimeni să treacă. Casa stă în tăcere, peste care tristețea își cerea lăntolul. N'am mai putut-o vedea. Noaptea, es-cortați în chip sombru, au fost duși departe, să zică în mîncle de argint viu, din mormântul Siberiei. Nimic n'am mai aflat. Doar astăzi, ca și atunci, icona ei caldă mă urmărește; jubiră ce l-am jurat-o i-o păstrez, pentru a i-o duce colo sus, când ne vom regăsi!... A trecut mult de atunci și multe vor mai trece, căci nimeni nu-și cunoaște soarta... Părintele Diacon tăcu; în tonul lui se vedea convingerea profetică a omului încercat. Lusa ridicată, venise în dreptul strășinei; rămase în umbră.

Și ca un ecou, îl auzii într'un târziu repetând:

Și deacui „Melancolică“, e icona trecutului meu; e cea din urmă clipă din viața mea!... Un nou trecu prin fața lui!... Un fior de tresărire, prin lunza salcâmului de la poartă și foșnetul frunzelor înșoapte tainice, păreau că-și repetă povestea părintelui Diacon.

Intr'un târziu se sculă și cu acelaș umblet, ca după un mort spre groapă, plecă, către casă.

In seara aceea mi s'a lămurit taina, ce l-a făcut pe părintele Diacon, să-și îmbrace rasa, închinându-și viața și laptele D-lui l.

călcăie ca să stea și ea mai tare fugă; eu o trăgeam la rumân pe poartă și ea cu mine spre Giurgiu—moartă—căci iapa era giurgiuveancă de neamul ei.

— Ei și ce-ai făcut, tu mă acolo cu ea?

— Eu ce să fac? Ceaca-paca am vădat iapa.

— Dar banilor ce le-ai făcut?

— I-am băut pe toți că mi-era frică de hoți, că hoii ai naibi ca acolo, n'am mai văzut.

Auzită în comuna Răul-Alb, Dâmbovița

Al. Roșianu.

Cine nu știe că blănrurile, fie e'le cât de scumpe, trebuie să plătească tribut din frumusețe și deci din valoarea lor, la doi factori principali: Molia și apa.

De cea dintâi putem scăpa, cu ușurință, având grijă să îmbibăm blana cu naftalină, înainte de-a o pune la păstrare pentru o vreme mai îndelungată. Nu tot așa de ușor este însă atunci, când te a prins ploaia și ți-a tras o strâșnică udătură; iar pentru ca blana să-și recapete strălucirea și să nu rămână murdară, se recomandă următoarea rețetă:

Intindeți-o, așa cum este, udă, pe o masă și presărați-o peste tot cu paete de acid boric, (din care se face gargară) lăsând-o astfel timp de 24 ore.

Acidul boric absoarbe toată apa și praful, care putea să se găsească în peri: nu periați pentru a înlătura paetele, ci scuturați iule blana, sau băteți o pe dos cu o nuia flexibilă. În felul acesta blănrurile albe, cele mai fine ca: hermina, iepure, mangola, etc. își recapătă strălucirea lor prin acest procedeu.

V'ați gândit când-va, că unul

din cele mai bune barometre ce le aveți la îndemână și fără ca să vă coste parate este paianjenul?

Acestă mică ființă ce se bucură de-o inteligență și un instinct, în adevăr uimitor, (un savant a spus că „dacă pământul nu l-ar fi stăpânit oamenii l-ar fi stăpânit desigur paianjenii), poate să arăte, prin felul cum își fese pânza, dacă timpul va fi bun sau rău. Astfel:

Când e să plouă sau să bată vântul, paianjenul scurtează mult firele care formează pânza și rămâne în starea aceasta, cât timpul este nesigur. Când, din contra, firele sunt lungi, timpul va fi frumos, iar după mărirea lor, se poate calcula, cât va fi vremea bună.

Dacă paianjenul stă nemiscat, trebuie să ne așteptăm la ploaie, iar dacă lucrează în timp ce plouă, aceasta va fi pușin și va fi urmată de timp frumos, nevariabil.

Când paianjenul își schimbă pânza la 24 ore și această ope, raște se face între orele 6 și 7 seara, se poate conta atunci pe o noapte frumoasă.

Venod

Studiul copilului

Este de o mare importanță să cunoști sufletul copilului, tot așa de bine ca și materia ce ai de predat, zice Platon. În mod practic, abia în secolul al IX-lea Rousseau a arătat în marea sa operă „Emil“ (pe care a bazat-o pe studiul copilului). Acest lucru și din partea lui Pestalozzi și Froebel. Metodele de a studiat copilul, sunt multe: 1. Să ai în vedere priceperea lui; adică dezvoltarea mintală și fizică a copilului. 2. Să se facă cercetări, anchete, atât de doctori, cât și de învățător, cu privire la dezvoltarea copilului — care dezvoltare e un progres continuu. 3. Trebuie să avem în vedere bazele de dezvoltare ale copilului și cari sunt în număr de cinci: 1. Primii 3 ani perioada de ba, by, în care copilul nu are decât dorinți senzoriale; știe să sugă, începe mai târziu să vorbească, însă nu poate face deosebirea de, tată. La el tată este orice om, fulgii de zăpadă, sunt fluturi, etc. 2. Dela 3—7 ani, se poate numi frageda copilărie. Este perioada în care caz interesul intelectual și anume curiozitatea, se dezvoltă. Acum e timpul întrebărilor de cauză și efect: „ce“, „de ce“, cum este“, „cum se numește“, etc.

Acum face deosebirea între clasele de animale etc. 3. Dela 7—10 ani perioada a ultimă a copilăriei. În această perioadă, copilul se dezvoltă aproape cu câte 6 c. m. pe fiecare an. Acum trebuie să ia loc, jocului spontan al minții, un joc cu un scop anumit, formându-se atenția voluntară. Acum, nu se mai mulțumesc cu noțiuni, ci caută să cerceteze diferențele între ele, formându-se oarecum idei abstracte în mîntea lor. La 8—9 ani copilul a învățat să se conducă aproape singur, se poate duce

(păzindu se) acasă, fără să-i fie frică, că-l va călca vre'o căruță, sau că-l va mușca vre-un câine.

În acest timp, sentimentul moral se dezvoltă și el.

4. Dela 10—14 ani, așa zisa perioadă tinerească pentru băieți și fete. Până aici se dezvoltase copilul, mai repede, sau se petrecuse invers. Fetele (în medie) cresc mult mai repede decât băieții, posedând în acelaș timp și un mai mare grad de simțire, decât băieții, etc. 5. Dela 14—18 ani—adolescența—Acum e timpul de a supraveghea de aproape copilul de a-l îndruma pe o cale potrivită aptitudinilor lui.

E timpul de antrenament manual și fizic, prin execuții atletice, prin jocuri gimnastice echivalându-se gradul de dezvoltare fizic cu cel intelectual.

Sunt mulți însă dintre elevi, cari se deosebesc cu totul de alții, prin inspirarea minții. Putem deosebi patru feluri de tipuri și anume: I. Tipul idiotului, care e la baza scrierii II. Tipul imbecilului. III. Tipul celor cari sunt leneși și îndărătnici, și IV. Tipul celor care se pot conduce în viață, cu aplicări mecanice. Pe lângă acestea mai contribuie mult la dezvoltarea copilului și felul, temperamentul lui. Nu toți copiii sunt la fel, ca temperament. Unii sunt iuți, alții domoi. Unii sunt mai vioi, alții comparativ, mai greoi. Astfel trebuie să se aibă în vedere și temperamentul elevilor.

Sfaturile sunt acestea: să studiem un număr de copii, cât mai mici, în ceia ce privește auzul, văzul, gradul de memorie, simțirea, gustul și temperamentul lui. Când dăm o educație, să avem în vedere amintirea copilăriei noastre.

George Vasilescu-Grivița învățător

Urmările comunismului revoluționar din Rusia-Sovietică

de Preotul Corneliu Grumăzescu Profesor de Seminar—Galați.

3. Desbinările și desmembrările Bisericii ortodoxe „Tihoniene“; Biserica vie; Biserica ukraineană.

În Biserica Mare chiar, lipsește unitatea. Din 1925, s'au format trei Biserici principale. Întâi, aceea care urmează direct Biserica ortodoxă a regimului vechi și care s'a strâns, după 1917, în jurul patriarhatului din Moscova când ea a fost preinoită în locul „Sf. Sinod țarist“; credincioșii sunt numiți „tihoniemi“, după numele patriarhului ales atunci, Tihon.

„Numeroasele umflături (ridicături) roșii“, care au eșit din 1921 încoașe, sub influența ideilor comuniste sau încercărilor reformatoare din Apus... au murit repede. Chiar „Biserica ve“, sprijinită de Soviete și me-

todisti americani, a văzut rându-rile sale repede rări, când ea a alunecat pe panta politici, salutând cu devotament pe Lenin, ca pe un mântuitor al omenirii și primind reforme neadmisibile pentru Rușii, tradiționaliști: (căsătorie episcopilor; preoți tunși și având dreptul de a se recăsători; calendarul apusan). Intemeietorul ei, preotul Krasnitski, și șeful ei episcopul Antonie, s'au defăimat singuri prin moravurile lor.

Biserica Mare de fapt, chiar cu exagerările reformiste roșii, a fost convinsă să înfăture sistemul politic al moderatilor și să se întărească, în ciuda intențiilor lui Tihon, într'un arhaism absolut. Bolșevicii au luptat împotriva-i considerându-l o piedică pentru izbândă lor deplină și bănuindu-l de a fi nutrit simpatii regaliste. Tihon a trebuit să in-

cețeze, în Mai 1922, de a mai exercita funcțiunile sale religioase chiar acelara pe care li numea pe rând pentru a-l înlocui și pe cari Sovietele li persecuta, că au făcut acelaș lucru.

Mai grave, ca „Bisericele roșii“, au fost alte două desmembrări. Întâi, aceea a „Bisericii ortodoxe ukraineane“ din 1911. Un sinod ukrainean a înstituit pe cel dintâi episcop prin punerea mâinilor a preoților și la laicilor asupra unui preot, Lipkovski. Radicalismul noii Biserici (episcopi căsătorii, preoți recăsătoriți, liturgia în limba ukraineană, participarea laicilor la alegerea de episcopi și la conducerea bisericească) n'a împiedecat de a progresa (25 episcopi), datorită naționalismului și cu toate că un episcop, avea adevărată succesiune apostolică, s'a dat de partea clerului ukrainean din 1925.

4. Biserica sinodală, forța sa și progresele sale.

„Altă mișcare, care este adevăratul dușman al Bisericii Mari este datorită strălucitului profesor de apologetică Vedenski, eșit din clerul secular, căsătorit. Când al

doilea Sinod panrus, din 1923, desființase celibatul pentru clerul înalt, el a putut fi ales episcop și nu întârzie să ajungă mitropolit roșu al Moscovei. Însă el era de o moralitate foarte mare și de o orientare foarte religioasă pentru a putea urma Biserica vie pe panta în care ea aluneca. Ceasul său sosi, când Tihon, privit ca un martir de către toți Rușii, muri în închisoare, în April 1925 și când vicarul său la patriarhat, Petru Krutiski, în disprețul evlaviei și cinstei sale, apără lipsându-i autoritatea trebuitoră.

Șetul Bisericii vii, Antonie, încercă în Octombrie 1925 să refacă unitatea religioasă. Însă în acelaș clipă, un sinod ortodox panrus, (al treilea), se întruni la 1 Oct., prin îngrijirea lui Vedenski, care, dela moartea lui Tihon, lucrase să găsească un mijloc adevărat între conservatismul arhaic și abaterile roșii. Acest al treilea Sinod... vestit prin marea discuție a creștinismului între Vedenski și comisarul poporului dela învățământul public Lunacearski, în care prestigiul lui Vedenski mărit în

ochii tuturor, — a întemeiat o nouă Biserică reînnoită, care se numește de obicei „Biserica Sinodală“.

Programul lui Vedenski de a stabili raporturi sincere și armonioase între Biserică și Soviete și de a desființa patriarhatul din care el se temea că va eși un papism rus în stare să nimicească împăciuitoarele sinoade care este caracteristica trebuitoare a adevăratei Biserici. Biserica sinodală, de altfel, a luat din nou, încercările „protestante“ ale Bisericii vii, desființarea totală a celibatului, cetera în rusește a Epistolelor și Evangheliei în timpul slujbei, reforma organizării bisericești și primirea calendarului nou. Alăturarea la noua biserică este liberă. Se poate considera că, din punct de vedere al istoriei bisericești, Biserica sinodală este victoria — clerului inferior sau clerului alb al preotismului arhaic și abaterile roșii. Acest al treilea Sinod... vestit prin marea discuție a creștinismului între Vedenski și comisarul poporului dela învățământul public Lunacearski, în care prestigiul lui Vedenski mărit în

regulate: la sfârșitul anului 1926 ea număra 8 mitropoliți, 25 arhiepiscopi și 26 episcopi, cărora trebuia să se alăture Biserica sinodală ukraineană cu 2 mitropoliți, 9 arhiepiscopi și 29 episcopi.

5. Tihoniemi, Biserica sinodală și Sovietele.

Biserica Mare, într'adevăr, privește Biserica sinodală „ca o apostasie“ și o combată printr'o turburare bațjocitoare despre care Vedenski, în revista sa, a dat exemple întepătoare (după liturgie, la Vladivostok, unde el era în vizită canonică, a fost întămpinat de un domn care-l întreabă: „Când începe baletul?“). La Korbin, gazetele rusești vestiseră un balet după ultimul reper-toriu, imediat după liturgia lui Vedenski).

„Tihoniemi“ rămân, totuși, majoritatea, însă ei au avut, în acești din urmă ani, o istorie turburată. Patriarhul ecumenic din Constantinopol nu recunoaște patriarhatul din Moscova și susține Biserica sinodală; deasemenea și patriarhul Ierusalimului, Damian și încă alții; singur cel al Alex-

andriei, într'o scrisoare din Martie 1927, a declarat că-i lipsește lămuririle, sigure și numeroase, pentru a se hotări care este Biserica adevărată a Rusiei!“

Tihoniemi sunt împărțiți într'o stângă, care nu mai pomenește pe patriarhi în rugăciunile lor și într'o dreaptă care nu voește s'o rupă cu ei.

Un alt fel de despărțire a lovit încă Biserica Mare. Un grup puternic de prelați a judecat ca potrivit de a reduce puterea, a proape monarhică, a patriarhatului și a organizat, în 1926, un „Consiliu înalt bisericesc“ care aflându-se alături de patriarhi și a luat asupra-și, în chip provizoriu, conducerea afacerilor Bisericești rămânând în așteptarea unui adevărat urmaș a lui Tihon.

Tălmăcirea legilor țării

de Artur Gorovei.

Despre persoane

Când ascultați vorbindu-se lucruri judecătorești, adeseori auzi rostindu-se cuvântul persoană. În legea judecătorească de ocoale chiar, se vorbește despre acțiuni personale; prin «Monitorul Oficial» citești, ca cutare societate a fost recunoscută «persoană morală». De mergi între oameni, dacă doi se împingă, auzi pe unul zicând celuilalt: «ești o persoană foarte supărătoasă». Chiar copiii, când se sfâșesc, își zic persoană, cu înțeles de insultă. Prin unele locuri, țărani cred că persoane sunt numai boerii.

Așa dar, cuvântul persoană poate să aibă mai multe înțelesuri. În legi, adică în drept, prin persoane se înțeleg ființele care pot să aibă drepturi și îndatoriri, sau obligații.

Prin urmare numai oamenii sunt persoane, nu ori și ce lucruri, și nu ori și ce ființă, și nu ori și ce ființă, măcar că omul este și el o ființă și nu lucru. De aceea, ori ce persoană trebuie să aibă un nume, prin care să se deosebească de alte persoane; trebuie să aibă o stare juridică și un domiciliu, și poate să aibă și un patrimoniu, adică o avere.

Cuvițele acestea, care nu toate românești, trebuie să le întrebuițăm când vorbim despre legi, și e bine să le întrebuițăm, pentru că chiar de am găsi altele, cu care să le înlocuim, ori ar trebui să zicem câte cinci vorbe în loc de una, ori dacă am găsi un singur cuvânt românesc, prin el s'ar putea înțelege mai multe lucruri de odată.

De pildă, în loc de domiciliu, nu putem zice locuință, pentru că locuință înseamnă o casă de zid sau de lemn, ori un bordei în pământ, ori un grajd de vite, pentru că grajdul este locuința viteilor, pe când domiciliul este un lucru pe care să-l poți pipăi, să-l dărimi ori să-i dai foc, precum poți face cu o locuință.

Și e bine să cunoaștem cuvintele acestea care se întrebuițază în legi, sau termenii juridici cum li se azei, pentru că aceste cuvinte, în ori ce lege le-am întâlni, au întodeauna aceleași înțeles, și astfel vom putea înțelege mai lesne acele legi.

De când începe un om a fi persoană?

Cu alte cuvinte: de când începe personalitatea omenească?

După cum știm noi, în viața de toate zilele, omul începe a fi pe lume din clipa în care se naște; prin ur-

mare de atunci începe și personalitatea lui.

În drept, însă, și un copil zămislit (conceput) se socotește ca o persoană, adică dela zămislire începe și personalitatea lui.

Și știi pentru ce? Pentru că un copil are drepturi de cum a zămislit.

Să presupunem că un om care are stare, câteva făci de pământ, se însoară, și după ce trăește câteva săptămâni cu nevasta lui, moare. Cine-l va moșteni? Dacă femeia a rămas grea, și copilul se naște viu, copilul moștenește pe tatăl său, măcar că la moartea acestuia copilul nu era născut și mortul avea alte rude care l-ar fi putut moșteni.

Pentru ca un copil zămislit să aibă o personalitate după naștere, adică pentru ca să fie recunoscut ca o persoană cu drepturi, se cere o condiție: Să se nască viu.

Un copil născut mort nu se socotește ca o persoană măcar că a trăit nouă luni în pântecul mamei și chiar dacă ar fi murit în chinurile nașterii.

Se consideră că un copil s'a născut viu, dacă a respirat, adică dacă i-a intrat aer în plămâni.

De ar fi fost mort în clipa când a eșit din mamă, nu ar fi fost cu puțință să-i fi pătruns aer în plămâni.

Chestiunea aceasta, dacă un copil s'a născut sau nu viu, are o mare însemnătate în procesele care se judecă la jurați, când sunt date în judecată femei învinuite de pruncucidere, adică femei de aceea fără suflet, care după ce au păcătuit fiind fete, îșiucid pruncii și apoi spun că pruncul s'a născut mort. Minciuna asta nu se poate prinde, pentru că cu foarte mare înlesnire se poate cunoaște dacă un prunc s'a născut viu sau mort. Și iată cum se face: medicul chemat să constate faptul, scoate plămânul copilului, și-i dă drumul într'un vas cu apă; dacă aerul a pătruns în plămâni, adică dacă s'a născut copilul viu, plămânul plutește deasupra apei; dacă n'a respirat copilul, adică dacă s'a născut mort, plămânul se cufundă.

Știm astfel când se naște personalitatea unui om.

Se înțelege, că această personalitate numai atâta vreme cât omul este în viață; îndată ce-a murit, omul nu mai este o persoană, pentru că un mort nu mai are nici drepturi, nici datorii. Un om mort nu mai este ființă, ci este un lucru sau mai drept vorbind, nu mai este nimic.

ALTOII P O M I

Grădina e podoaba cea mai frumoasă a gospodăriei harnice. Pe lângă fructele bune și gustoase, în ea găsim cîrîpîntul păsărilor dragălașe și mirosul dulce de flori, ce umple de iubire și veselie tot sufletul omenesc.

Dar ca o grădină să fie frumoasă și roditoare se cere s'o umplem cu altoi buni și sănătoși. Altoiul bun trebuie să aibă tulpina dreaptă și înălțimea cel puțin un metru și jumătate.

De asemenea să fie destul de gros pentru ași putea purta cu vrednicie și fără sprijin greutatea florilor și a fructelor. Coaja tulpinii nu-i permis să aibă nici o sgărietură, nici o rană sau umflătură.

Tulpina se cere să aibă dela 3 până la 5 ramuri, de lungimea de 30-60 cm, sau între două și trei șchioape bune. Toate ramurile să fie de aceeași mărime și să plece din același loc al tulpinii.

Mai principal la altoi, sunt rădăcinile. Altoiul tînăr, fără rădăcini bune, e ca omul

fără dinți și fără măsele. Nu se poate hrăni de loc și se usucă, văzând cu ochii.

Rădăcina bună are la mijloc o ramură scurtă și groasă îndreptată spre pământ.

De pe această rădăcină principală pleacă altele în toate părțile ca spițele de pe butucul roșii.

În fine, atât pe rădăcina din mijloc, cât și pe celelalte, trebuie să fie fire de rădăcini foarte subțiri, cari să nu înlăsească nici în un caz, dacă doriți ca altoiul să se prindă.

Ținând seama de toate acestea, omul mai trebuie să știe și locul unde se prinde și crește mai bine un altoi.

Mărului de pildă îi plac grădinile cu umezeală multă și cu pământ făinos. Îi plac văile răcoase și ferite de vânturi.

Părul e ceva mai alegător. El trebuie sădît în fața soarelui. Lui îi prieste căldura multă și pământul lutos și pământul lutos și nisipos, ca să-și poată implanta rădăcinile drept în jos.

Atât apa prea multă cât și

vântul rece strică foarte mult la altoii de pâr.

Pruncul cere pământ bun și gras, cu umezeală destulă. Nu-i place nici lui frigul și umbra.

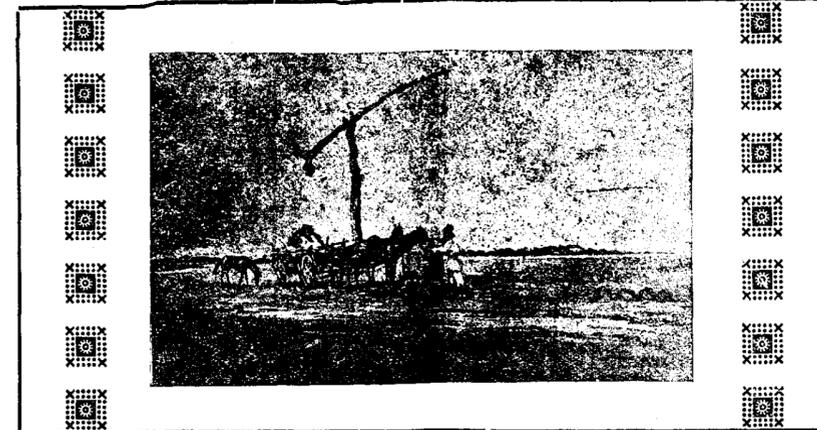
Mai domnos decât toți e: piersicul El vrea să aibă de toate: pământ cald, hrănitor și nisipos, soare mult și loc ferit de vânturi.

Să nu cumpărăm niciodată altoi a căror rădăcină au fost bătute de vânturile și frigul iernii și nici altoi piperniciți.

Să alegem altoii cei mai tineri, din locul cel mai gras, din școala de pomi, că aceștia sunt cei mai buni. Pe drum, de unde-i cumpărăm și până acasă, să-i ferim de soare și să le udăm rădăcinile.

Numai cumpărând altoi de felul acesta și punându-i acolo unde le place, vom avea grădina frumoasă, dorită de noi.

Emil Mesaroș
Student în Științe

Colțul Medicului

SCARLATINA

Scarlatina este o boală molip-sitoare, care bătute de foarte multă vreme printre copiii noștri. Nu este o boală nouă și nici nu e o boală care să fie numai în țara noastră; ea se găsește în toate țările de pe fața pământului. Cu toate că este o boală veche, totuși nu cunoaștem anul hotărât de când ea bătute omnia. Se poate spune sigur că medicii arabi au cunoscut-o pe dintăiu, iar un medic numit Ingrassias, pe la 1556, zugrăvește scarlatina supt numele de Rossania, pentru că bolnavii se înroșește pielea. Dar, incetel cu incetel, scarlatina este cunoscută de toate popoarele lumii; pe unele le lovește mai crud, cum suntem noi români în timp ce pe altele cum sint Francezii, îi lovește foarte ușor și nici nu se simt după dânsa.

Scarlatina este o boală care se ia, deci molipsoare, adică trece ușor de la un copil bolnav la altul sănătos.

Cu toate mașinele pe care le avem noi astăzi spre a vedea care sint semintele feluritelor boli, sămînța scarlatinei n'am putut-o vedea. De aceea până astăzi rămâne ca o sămînță necunoscută, dar asta nu înseamnă că boala n'au cunoscut-o.

Se știe foarte bine, că sămînța bolii de scarlatina se găsește în fundul gurii, a nasului la cei bolnavi, de unde se imprăștie pe toate lucrurile care vin în atingere cu bolnavul. O boală, de obicei, nu izbucnește niciodată atunci când sămînța ei a ajuns în trupul cuiva, ci ca și bobul de grâu când e semănat, nu crește de a doua zi, ci trebuie să stea în pământ un timp anumit pentru ca să incolțească și apoi să răsără. Tot așa și cu boala: sămînța ei trebuie să stea un timp oarecare și apoi se arată. Timpul de când sămînța a pătruns într'un trup și până se arată boala, este, de cele mai dese ori, de trei zile și nu trece niciodată de șapte zile.

Cum începe boala? Copilul este cuprins de-odată de frig, care nu ține și nu este ca cel de la friguri. În același timp se plînge de durere de cap, de durere în gât are greață și varsă odată sau de două ori. Cu toate că se plînge de frig, pielea îi arde; umii copii nu pot dormi sau, dacă adorm, sint neliniștiți, gem, și își vorbesc într'una. Tot cam în același timp apare și o roșăță, care începe cu obrajii, apoi se întinde pe gât, pe piept

și în urmă cuprinde tot trupul. Dacă ne uităm mai bine la bolnav, vom vedea că împrejurul gurii, pe nas și pe mijlocul frunții roșăța nu apare.

Un semn care rare ori lipsește, mai este și aceasta: 3-4 zile de la începutul bolii alteori mai curând, se văd la îndoiturile coastelor și pe toate părțile unde pielea se îndoaie, niște urme ca de vârci și dacă ne uităm în gîtul lui o să vedem că fundul gîtului și cerul gurii sint roșii, iar ghindurile care sint de o parte și de alta a pălătușului sint acoperite cu ceva albicios, uneori însă sint numai o rană.

Bolnavul urmează să aibă lerbînțele și să-i fie rău 3-4 zile, uneori chiar mai multe zile, alte ori mai puține, după care lerbînțele încep să dea înapoi. Tot în acest timp, și roșăța de pe trup, părăsește și incetel cu incetel bolnavul începe să-i fie bine. Totuși boala nu s'a terminat și-cel care până acum a suferit nu trebuie să se creadă vindecat.

Une ori, însă boala nu se arată chiar așa cum am spus-o mai sus, căci lerbînțele poate să fie mult mai mică și de mai scurtă durată, să nu simtă greață, să aibă vârsături, iar roșăța să nu se arate mult, așa fel ca să nu fie băgat în seamă. Tot așa pot să lipsească și durerea din gât cu roșăța și tot. Aceștia sint semnele cele mai primejdioase pentru că trecînd neabăgate în seamă, fac un mare rău celui care nu a cunoscut-o și e și un mijloc de mare răspîndire a bolii printre cei sănătoși.

Un semn care aproape nu lipsește niciodată, este că după 3-4 zile de la începutul bolii, limba devine roșie de parcar' o limbă de poric, iar cînd bobitele de pe ea sint și mărite, atunci samănă cu o smeură coaptă.

După vre-o 15 zile de la începutul bolii, une ori cu câteva zile mai curînd, alte ori cu câteva zile mai tîrziu, bolnavul începe să-și schimbe pielea, începînd cu fața, gâtul, pentru ca apoi să se întîndă pe tot restul trupului, iar de pe mâni și de pe picioare se ia întocmai cum se ia pielea de pe șarpe primăvara.

nume făcut pentru așa ceva, spre a i se da îngrijirea de trebuință, pentru că acasă, oricît de bine ar fi, nu va avea cea ce are la îndemîna într'un spital.

Dr. I. Gheorghiu

Pilde Eroice

Faptele eroice, atât de prețuite în timp de război, sunt și mai de laudă în timp de pace.

Uitarea de sine și jertfa în folosul altuia, constituie piatra fundamentală a eroismului.

Printre aceste frumoase acte, vom aminti faptele bravilor telegrafisti din Filipopoli și Corint, cari pot servi de pildă, fiecărui dintre noi.

Sortiți de destin a fi la datorie în momentele cele mai vitrege prin cari a trecut vreedată peninsula Balcanică, niște telegrafisti și-au îndeplinit serviciul, cu jertfa propriei lor vieți.

Astfel telegrafistul din Corint, înțelegînd, că este singurul om care poate să a-runce dincolo de barierele orașului strigătul de ajutor, ce izvora din mii de piepturi, sfășiate de grozăviile cutremurelor, a stat la postul lui, până ce zidurile i-au săpat mormântul.

Tot demn de admirat e și fapta telegrafistului bulgar din Filipopoli, care, în zilele de 14 și 18 Aprilie, a rămas necîntit la postul său, în timp ce zidurile orașului se prăbușeau, în vaier de Apocalips.

Soarta i-a fost însă bună și astăzi, salvatorul din Filipopoli și a putut primi răsplata bravurii sale, cu un surăs de mulțumire.

Fraților, nimic mai nobil și înălțător, sufletește, de cât aceste fapte, pe care să căutăm a le imita!

Moartea Generalului Hârjeu

S'a stins din viață la locuința sa din parcul Bona-Parte bravul General C-tin Hârjeu, fost ministru de război în cabinetul Măiorescu și ministru al Lucrărilor publice și de Războiu, în guvernul Marghiloman.

Defunctul se trăgea dintr'o veche familie boerească, din Basarabia. El și-a făcut studiile în țară și în Franța.

Intrînd în armată, a urcat toate treptele ierarhiei, dîstingându-se ca ofițer cult și capabil.

El este acela, care a făcut lucrările de fortificare ale cetății București. Ca ministru de războiu, în două rânduri a făcut campania din 1913, și a fost acela care, în 1918, a ascuns în Basarabia o parte a munițiilor, pe cari Germania ni le cerea prin tratatul de pace din 1918.

Generalul Hârjeu a scris o serie de lucrări meritorii, cu caracter militar și științific.

Pentru aceasta, a fost ales membru al Academiei Române.

Moare în vîrstă de 73 ani și deși a ocupat atâtea funcții înalte în stat, nu lasă în urma sa nici un fel de avere.

Pichetul trăsnet

De un an de zile, soldatul Vasile Neagu din regimentul de grăniceri No... făcea de pază la un pichet pe malul Dunării, ce desparte România de Serbia. Neagu era om rău, răsunător și zilnic își murdărea gura cu vorbe de ocară și înjurături, în care împletea, fără nici o teamă, pe Dumnezeu. De dimineață până seara e-a morăcinos, posomorât, cu fruntea încrețită și pus pe ceartă cu ori și cine. Camarazii săi îl ocoteau, câte odată cercau să-l intre în voie, dar Neagu termina repede, cu obișnuitele ocări. Se făcuse în cele din urmă de nesuferit și era lăsat izolat, fără un cuvânt bun din partea camarazilor săi, cari nici la masă nu mai stăteau cu el. Cu toate că nimeni nu mai vorbea cu el, își găseia un tovarăș pe plac, care se potrivea dorinței lui; se certa cu el singur. Ești un prost, Neagule, ești un idiot, că dacă erai mai deșteptnu ajungeai pe malul Dunării să te mănânce țânțarii, fi-ț-ar capul ai dracului. Acum suferă, că n'ai putut să te dai la un regiment de infanterie, să stai la umbră, iar nu să păzești Dunărea de nebuni... Și apoi începea o nouă ploaie de sudălmii și înjurături, de se îngrozeau camarazii lui.

Într'o zi, sergentul său, Ghiță Ion, scărbit de atât venin, ieșit din gura lui, îl ia cu el în patrulare pe malul Dunării și-i zice:

Mă Neagule, de când te cunosco eu pe tine, totdeauna te-am pomenit nemulțumit și gata să înjuri pe Dumnezeu; ia privește Dunărea, cât e de mare și ce frumos curge, spune-mi mie cine a făcut-o? Dar pădurea asta, atât de plăcută, care ne dă vara umbră și iarna căldură, cine a făcut-o?... Doar n'ai zice, că Dumnezeu? Tocmai, Dumnezeu a făcut o, nici eu nici tu, căci noi nu putem să facem să crească o frunză, dar o pădure întreagă! Ei vezi, de ce l înjuri pe Dumnezeu; căci același Dumnezeu care a făcut Dunărea, crîngul cu florile astea frumoase, te-a

făcut și pe tine și pe părinții tăi și deci bațjocorești și pe ai tăi, insultînd pe Dumnezeu.

— Ia lăsa-mă, domnule sergent, dac'ar fi Dumnezeu nu m'ar lăsa să îndur atâtea necazuri, mi-ar fi dat și mie o soartă mai bună... și iarăși începu să înjure... Trăsnete-ar Dumnezeu păcătoș, eu caut să te învăț bine, dar tu tot netrebnic ai rămas! Își loți din fire, sergentul și se depărtă de el, scărbit.

Era în luna Iulie după 15, anul 1927. Dogorea soarele, de credeai că s'aprinză pământul, care aștepta înșetat, ploaia dătătoare de viață și răcoareală. Sergentul Ghiță Ion plecase în concediu, iar Neagu rămăsese la pichet cu alți camarazi. Pe la ora 2 după amiază, începu să se strângă norii pe munții Balcani. Negurile erau brazdate de fulgere dese, care vesteau ploaie furtunoasă. Neagu intră în pichet, mai ales că picături mari, vestitoare ale unei ploii furtunoase, începu-să să cază. Singur Neagu ascuns în pichet, aștepta trecerea furtunei. În fața puterii lui Dumnezeu, uitase, că era un blestemat al Lui și se închina de zor. Fulgerile și buburile se apropiau din ce în ce de pichet. Deodată un trăsnet năpraznic se desface din bolta cerului și isbește pichetul, în care se ascusesese Neagu.

S'au spăimântat grozav camarazii lui ce erau afară și alergară repede înăuntru. Aci, găsiră pe Neagu, ars de trăsnet, cu ochii ieșiți și limba afară, mort, trăsnet de Dumnezeu, pe care îl bațjocorise toată viața lui. S'a împlinit cuvântul sergentului Ghiță Ion, care venit din concediu și aflînd despre această moarte năpraznică, stătu mult pe gînduri... apoi cu fața luminată, zise camarazilor săi: „Dumnezeu binecuvîntează pe cei ce-L iubesc și pedepsește pe cei ce-L bațjocoresc”. De atunci pichetul trăsnet, a devenit locaș de pelerinaj și închinăciune pentru grănicerii locului.

Preot militar
Inocențiu Ștefănescu

VIOLETA

Tu cari'n primăvară răsari fermecătoare,
Inveselind pământul și păsările'n zbor
Și care ieși timidă abia zăbind în soare
De sub zăpada care se stinge'n alb covor.

De tine orice floare în iarbă se ascunde
Fecioarele cu toate la sînul lor te-atin
Iar tu drept mulțumire parfumul verși în unde
Și colorezi cu chipu-ți un cer frumos senin.

Micută violetă, tu floarea cea din visuri
Doar tu-mi cunoști trecutul și-amorul meu dintăiu
Și nopțile divine din mîndre paradisiuri
Când sînul dragii mele, l-aveam drept căpătăi

Răsari în viața-mi tristă, nemuritoare floare!
Să reînvieze'n mine uitatul meu trecut,
Că'n tine văd iubirea, natura trecătoare
Și primăvara vieții ce'n iarnă s'a pierdut.

TEMIS GRIGORIU.

Literatură populară

Răvașul trimis de sold. Iordache Dumitru, din Reg. 8 Buzău, iubitei sale din com. Odăile în primăvara anului acesta.

Al!

Sunt strein și pus pe gînduri
Cînd vă scriu aceste rînduri!
Că tot stau și mă gîndesc
De-o scrisoare să primesc
Și vîzînd că nu primesc
M'am gîndit ca să vă scriu
Tot, din inimă, ce știu.
Foale verde s'o negară
Bun'armata arsenală!
Cînd e zi de sîrbătoare
Eu tot stau în patrulare
Și văz păsări sburătoare.
Nu știu care-i mai mîloasă
Să-mi ducă scrisoarea acasă.
S'am văzut o rîndune
Să ducă scrisoarea mea.

— N'am ce-ți face dragul meu!
Tot streină sunt și eu!
Mă culcai pe iarbă jos
Ș'am văzut un cuc ramos.
— Ian ascultă cucul meu.
Ia scrisoarea ce-ți dau eu

Și cu ea în cioc te lasă
Tocmai la mîndruș'a'n casă.
Și cînd s'a uita la tine
Dă-i scrisoarea dela mine.
Spune i că sînt sănătos
Ca un tranzițir frumos;
Stau la masă, pus pe gînduri
Și vă scriu aceste rînduri.
Rîndulețe mițite
Serise de mîinile mele.
Dacă-ți place să citești
Să-mi spui, dacă mă iubești...
Te sîrut cu drag și dor!
Sănătate tuturor!

Al tău întim, pe veci
Soldat Iordache Dumitru

SCRISORI DIN ȚARA

Cronica Bărlădeană

Cu toată lipsa de bani de care suferă comuna noastră d-l Ionel Guriță, primarul orașului intenționează să facă o faptă bună. Vrea anume, ca în vara asta să repare cu orice preț, Casa Națională.

Cum îl știu om de acțiune și totdeauna hotărât spre fapte mărinimoase, nu ne îndoiim, că visul nu se va împlini.

Ca și în toate orașele României Mari, ziua aniversării împlinirii celor 10 ani dela alipirea Basarabiei, s'a bucurat și printre noi de o sărbătorire, cum nu se poate mai însuflețită.

Dimineața la orele 11 jumătate s'a oficiat în prezența tuturor autorităților militare și civile, un Tedeum la catedrala Domnească urmat de o frumoasă și emoționantă cuvântare a d-lui Jean Ionescu avocat și decan al Baroului, care a definit cât de mare este însemnătatea acestei zile pentru România de pretutindeni.

Urmează apoi trecerea trupelor în revistă și defilarea lor în centrul orașului la punctul numit Podul de piatră.

Pentru a da un și mai pronunțat accent de sărbătorire acestei zile, după prânz, toate școlile secundare au organizat o admirabilă serbare școlară în sala teatrului «Carol cel Mare». O interesantă conferință a ținut cu acest prilej d. profesor Paul Constantinescu.

Tot timpul zilei orașul a fost frumos pavozat cu drapelul tricolor iar pe străzile orașului s'a observat tot timpul o animație și însuflețire numai cum la zile mari se întâmplă pe la noi.

Seara a avut loc retragere cu torțe.

G. Nedelea

Stupăria sistematică
Pr. Gh. N. Dumitrescu-Bistrița

Instiintare către stupari

Facem cunoscut pe această cale, că pentru anul viitor 1978 stăm la dispoziția tuturor iubitorilor de albine, procurându-le tot ce-i interesează în acest scop: Materiale, faguri artificiali.

Ne însărcinăm a purta corespondență gratuită cu orice persoană ce dorește a cere diferite lucruri. Pentru răspunsuri se vor trimite mărcile necesare.

Procurăm faguri artificiali cu ceapa, clientului, orice mărime, până la 42x27 cm.

Lucrăm stupi sistematici «Layens și Dadant Blatt» în formele cele mai perfecționate ale străinătății.

Cumpărăm ceară curată și stupi primitivi. Instalăm stupării în condițiile cele mai avantajoase și mai plăcute, dela cel puțin zece stupi sistematici și ne putem transporta pentru cercetarea stupilor în orice timp al anului.

Pentru comenzi de materiale și stupi se vor trimite 50 la sută aconto.

Comanda se efectuează în cel mai scurt timp.

Correspondența se va îndruma pe adresa:

Pr. Gh. N. Dumitrescu
aplicator
Com. Bistrița-Mehedinți
Ol. T. Severin

Din Ioanășeni-Botoșani

În ziua de 29 Aprilie s'a ținut adunarea cercului cultural al învățătorilor.

Dimineața, școlarii cu învățătorii respectivi au fost la biserica satului, unde, s'a oficiat și un te-deum pentru aniversarea unirei Basarabiei, de către preotul N. Costinescu.

În ședința intimă, inv. M. Niță a ținut o lecție reușită cu subiectul, «Intemeierea bisericii creștine», iar partea teoretică a fost susținută de d-ra Ecaterina Sandu.

În ședința publică, la care au luat parte și mulți săteni inv. I. Zamfir a vorbit despre «Cum putem susține România Mare înapoiată cu atâtea jertfe».

Au urmat apoi recitări, coruri și dansuri, toate bine și frumos executate de școlari.

I. Livișanu

Serbătorirea zilei de 10 Mai

Noua Suliță (Hotin)

Seminarul din Dorohoi, de sub conducerea pâr. Econ. D. Furtună, a trimis 30 de elevi la Noua Suliță (jud. Hotin), însoțiți de Spiritualul Seminarului C. Munteanu; Inspector școlar Gr. Racoviță și Institutul I. Atanasiu.

Pe lângă cetățenii din Noua Suliță, s'au mai adăugat și alții, veniți din satele Bucovinei. Corul seminarului a intonat admirabile cântece naționale și patriotice.

Au fost primiți de d-l Președinte al Ateneului din Noua Suliță, Calinic Istrate, care le-a urat bun venit. A răspuns părintele Munteanu.

Au mai rostit cuvântări, d-nii: Giurgiuveanu, prețor; Inspector Racoviță; I. Capră, Prefect de Dorohoi; Lupu, vice președintele Ateneului; elevii de cl. VIII-a Soceanu Ilic, N. Panaite, D. Răduceanu, Teodorescu și d-l Primar din Noua Suliță.

A fost cea mai înălțătoare serbare, ce s'a dat vreodată în Noua Suliță și neștersă va rămâne amintirea zilci de 10 Mai, pentru miile de cetățeni, cari au luat parte la aceasta.

Ilie V. Socianu

De la Mehedinți

În ziua de 13 Mai a. c. cercul învățătoresc «Zegaia», a ținut o conferință în comuna Ergevița, la școala Gheorghe Glovici. Școala cu un istoric plăcut.

De dimineață, vremea frumoasă, toți membrii cercului veniau din toate părțile, pentru a-și îndeplini datoria.

În ședința intimă colegul T. Popescu predă metodic la clasa V-a «Proprietăți fizice ale pământului». Lecția bună. Apoi Teodor Lupu-Simonion vorbește despre: «Sentimentele în legătură cu de-prinderile». Își mai dau părerea d-l președinte și I. Popescu. La masă, ni se aduce dureroasa știre, prin d-l Șt. Pasmangiu, despre pierderea iubitului coleg C. Părvulescu — Miculești — fost revizor școlar. Prin inimile tuturor trece un fior ca iuțea trăznitelui și lacrimi se văd în ochii a-celora, cari îl cunoșteau. S'a colectat o frumoasă sumă, cu care s'a plătit o telegramă trimisă d-nei Ortansa Părvulescu, aducându-se condoleanțe din partea cercului «Zegaia».

Rău ne pare de pierderea prea de timpurie. Căci n'avea nici patruzeci ani, a frumosului atât la chip, cât și la fapte C. Părvulescu....

În ședința publică elevii sub conducerea colegului I. Pănescu, au cântat cântece pe două voci, fiind îndelung aplaudat de publicul, care luase parte în număr mare. S'au executat poezii, anecdote. Elevii și elevele în costume naționale au executat jocuri naționale la cari s'au adăugat și strigăturile — Gîngășele producții populare la hori.

Au vorbit sătenilor d-nii: G. Topală, Șt. Pasmangiu și A. Popescu.

Iosif N. Dumitrescu-Bistrița
învățător

Rugăm stăruitor pe toți redactorii, colaboratorii și reporterii gazetei noastre, să ne trimită articole cât mai scurte și variate.

Cele ce ar necesita o lungime mai mare, să fie redactate pe capitole ca să poată urma în numerele viitoare.

Ne-am bucura mult, dacă s'ar da o mai mare atenție folclorului satelor, care se pierde — pe zi ce trece — cum și vieții gospodărești, în genere.

Citiți și răspândiți

„Cultura Poporului“

PERICOLUL CEL MARE

Nu putem avea de cât cuvinte de laudă și recunoștință, pentru cărmătorii țării, cari prin școli și biblioteci, urmăresc ridicarea culturală a poporului românesc. Este un adevăr, că pe lângă virtuțile cu care este înzestrat de natură și le are moștenire dela glorioșii săi înaintași și anume: inteligență, credință și dragoste de Patrie, Națiune și Rege, cultivat și educat, aceste virtuți se vor întări, dându-i puțința de a realiza fapte mari.

De și această lucrare îi este trebuincioasă, totuși nu lipsa țăranului de cunoștințe superioare, constituie un pericol, pentru țară, ci pericolul cel mare este pătrunderea ideilor false în sufletul și conștiința lui.

Acetele idei false, sunt cele mai cumplite năruitoare ale solidarității și puterii de rezistență a unui popor. Pentru distrugerea lor, sunt neputincioase armele materiale.

Când ideile false, pătrund în sufletul unei părți din popor, aceste idei provoacă un incendiu, ale căruia urmărit, nimeni nu le poate opri ușor.

O idee falsă, neavând să fie seamă nici de realități, nici de ceiace a adevărat, se prezintă în genere sub o năfășare mai amăgitoare de cât o idee adevărată.

Pericolul ideilor false este cu atât mai mare, cu cât ele sunt la fel cu convingerile de natură mistică, care se propagă pe cale mentală sau sugesție, foarte molipsitoare pentru cei „nemulțumiți“, iar nici odată prin raționament.

„Un partid politic, sau o revoluțiune nu triumfă niciodată prin argumente raționale, ci numai după ce a învins prin credință mistică“ (Le Bon).

Se observă însă, că nu toți fiii aceleiași patrii, se molipsesc de aceste periculoase boale — credința nouă, credinți false, — care duc poporul la o viață sbrucimată și-l fac să vadă dușman de moarte, chiar în fratele său, dacă acesta, nu-și părește credința veche moștenită, adică ideile vechi, pentru cele noi.

Dacă experiența trecutului a făcut pe dușmanii neamului românesc să constate, că prin puterea armelor le este cu neputință a distruge poporul românesc spre a-l putea nimici, au înlocuit lupta fizică, prin lupta morală, răsărind microbul distrugător „idei noi, idei false“. Aceiași experiență au făcut-o și Români, opunând acolo unde s'au găsit, conducătorii conștiinței de pericol și plini de patriotism cald, atacului moral al dușmanului, aceleiași arme întrebunțate contra sa: Conștiința națională.

Căci asupra unei credințe, nu se poate triumfa prin arme, ci numai prin opunerea unei alte credințe mai puternice.

Contra propovăduitorilor baptizmului, poezilor, comunismului, etc., schisme și idei false, care atacă credința, sufletul și solidaritatea națională, cea mai bună armă de distrugere a acestor boale sociale, este Patriotismul integral, cristalizat prin noțiunile: Patrie, Națiune, Rege și credință în Cristos.

„Forțele psihologice, au fost în toate timpurile adevărații regi, ai popoarelor. Transformate în credințe religioase, politice sau sociale, după sensul acțiunii lor, ele înalță sau distrug civilizațiile“ (Le Bon).

Se observă însă, că nu toți fiii aceleiași patrii, se molipsesc de aceste periculoase boale — credința nouă, credinți false, — care duc poporul la o viață sbrucimată și-l fac să vadă dușman de moarte, chiar în fratele său, dacă acesta, nu-și părește credința veche moștenită, adică ideile vechi, pentru cele noi.

Dacă experiența trecutului a făcut pe dușmanii neamului românesc să constate, că prin puterea armelor le este cu neputință a distruge poporul românesc spre a-l putea nimici, au înlocuit lupta fizică, prin lupta morală, răsărind microbul distrugător „idei noi, idei false“. Aceiași experiență au făcut-o și Români, opunând acolo unde s'au găsit, conducătorii conștiinței de pericol și plini de patriotism cald, atacului moral al dușmanului, aceleiași arme întrebunțate contra sa: Conștiința națională.

Căci asupra unei credințe, nu se poate triumfa prin arme, ci numai prin opunerea unei alte credințe mai puternice.

Contra propovăduitorilor baptizmului, poezilor, comunismului, etc., schisme și idei false, care atacă credința, sufletul și solidaritatea națională, cea mai bună armă de distrugere a acestor boale sociale, este Patriotismul integral, cristalizat prin noțiunile: Patrie, Națiune, Rege și credință în Cristos.

„Forțele psihologice, au fost în toate timpurile adevărații regi, ai popoarelor. Transformate în credințe religioase, politice sau sociale, după sensul acțiunii lor, ele înalță sau distrug civilizațiile“ (Le Bon).

G. Ionescu Radu
ofițer superior, invalid din război

UN PREOT MODEL

În frumoasa comună Independența, din jud. Covurlui, situată pe valea râului Siret, cu o populație de 4600 suflete, cu două școli mixte și un sfânt locaș bisericesc, slujește în via Domnului, tânărlul preot paroh, Neculai Ș. Popescu.

Acest preot, înzestrat cu o voce plăcută, mai are și talentul de bun predicator. Printre multele predici ținute în biserica din localitate, țin să amintesc pe aceia, din ziua de Sf. Gheorghe.

A vorbit despre calitățile sufletesti ale ostașilor lui Hristos, între care se înnumără și Sf. Mucenic Gheorghe, ostaș și s'au vărsat sângele pentru biserica creștină, făcând o comparație între aceștia și ostașii morți pentru patrie.

Aceștia din urmă, aveau centură, cartușiere, spadă (sabie) revolver, coif, pavăză și cartușe nenumărate în cartușiere, pentru doborârea dușmanului. Corpul le era încins cu centura, ca să fie mai sprinteni la salturi și mlădieri, sabia, de multe ori cu două tășuri, pentru a străpunge pe inamic, coiful pentru a-i apăra capul, pavăza pentru a-l feri de lovirile inamicului și arma cu care să lupte de departe.

Ostașii lui Hristos, aveau în loc de centură, adevărul, pe care-l propovăduiau; în loc de armă, dreptatea; în loc de sabie, limba ce grăia adevărul; iar în loc de coif, aveau credința nemărginită în puterea lui D-zeu. Printre multele exemple din cuvântarea sa, amintesc pe aceasta: Un hoț de meserie, își puse în gând să fure un cal frumos al unui bogătaş. Prin lungă sa experiență în ale furtului, reușește să scoată calul din grajd și să-l pornească spre casă. Drumul ce avea de mers până acasă era lung și trecea o apă mare curgătoare. Când ajunge la mal, hoțul se oprește și înfricoșat de valurile spumoase ale râului, se gândește ce-i de făcut: să se întoarcă îndărăt, era

prins și condamnat la închisoare, poate și omorât, să se arunce în valuri, iarăși nu știa, dacă va putea scăpa cu viață.

Atunci își ridică ochii spre cer și făcând o cruce mare se ruga așa: «Doamne, de mă vei scăpa și de această primejdie, îți făgăduesc, că tot ce voi lua pe acest cal, voi dăruii bisericii tale; și îți mai face o cruce și se aruncă în valuri. D-zeu îl scapă și eși dincolo pe mal.

Pe drum, spre casă, începe să încoțescă în mîntea sa idea, cum să dăruiască el chiar tot ce va lua pe cal, pentru biserică. Sgârșenia începe să-l stăpânească. Ajunge acasă, se odihnește puțin, apoi spune femeii să-i prindă un cocș, că vrea să plece la târg să vândă calul și să vândă și cocșul. Femeia, cam nedumerită, de ceia ce vrea să facă cu cocșul, îl prinde și i-l dă. Cum ajunge în târg, încep a veni oamenii să-l întrebe, cât cere pe cal, care era foarte frumos. El la toți le spunea, că cine vrea să-l ia calul, trebuie să cumpere și cocșul, spunându-le că calul costă o rublă, iar cocșul o sută de ruble.

Astfel s'a încheiat acest exemplu.

Mulți dintre noi, când suntem în nevoi, și primejdi, făgăduim lui D-zeu, că dacă ne va scăpa, vom face multe fapte bune, dar după ce trecem de primejdie nu ne mai ținem de făgăduiala dată.

Să căutăm să spunem întodeuna adevărul, să iubim dreptatea și s'o împărțim așa cum se cuvine; să ne respectăm întodeuna cuvântul dat.

Acesta este preotul Neculai Popescu, vrednic slujitor al Domnului, care întodeuna și la orice ocaziune, își dă talentul său către acei pe care îi păstorește.

D-zeu să-i dea sănătate și zile îndelungate, ca să-și ducă la bun sfârșit opera sa de propagandă culturală și bisericască.

Învățător D. M. Stamate
Independența-Covurlui

În lupta cu rătăciții

Triumful bisericii creștine

Advenști trecuți
la ortodoxism

Lupta imensă și cu multă răbdare desfășurată în ultimul timp de către inimosul învățător I. Creangă, cu conducerea valorosului d. A. Culișmagistru, actualmente avansat și mutat în satul Toplița-Mureș, locul unde înaltul nostru P. S. Miron Patriarh și regent a trăit copilăria și primile izbucniri sufletesti de a sluji Domnului, a câștigat în fața rătăciților respectul și cinstea celui mai mare așezământ «biserica».

În'o Duminică din luna aceasta, plină de viață și farmec, s'a ținut în localul școlii din com. Bordești, Județul R. Sărat, în fața autorităților, preoților învățătorilor și sătenilor din toate colțurile județului, pentru a doua oară, botezul a 4 c. pii și ungera de trecere la ortodoxism a advenștilor V. Răducan, cu soția sa. Tedeum și celelalte servicii, s'au oficiat de trimisul Sf. Episcopii a Buzăului, înconjurat de toate fețele bisericești, din comunele apropiate. În programul serbarei, s'au cântat cu mult elan și însuflețire bucăți din liturgie, declamări de poezii morale și o mulțime de alte producțiuni, bine primite și răscumpărate cu furtunoase aplauze, de mulțimea asistentă. Au talmăcit, în cuvinte pline de miez, primejdia sectelor în viața poporului: d-nii A. Hartular-prefectul județului, Leonida Dumitrescu senaator, căpitan Gafencu, pr. Georgescu, Nicolescu prețor, I. Creangă și alții, reușind a evoca în suflete momente mărețe și înălțătoare.

Fata Maria Lican din com. Cerocani a venit la Iași și s'a tuns «a la garconne» deș bunicia ei, Elena Stroescu, se opuse.

Când s'a înapoiat acasă, bătrâna a blestemat-o și mânia s'a dus în grajd și s'a spânzurat.

Zilele acestea s'au deschis ședințele sesiunii de primăvară ale Sfântului Sinod, sub președinția I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei.

C. Georgescu-Obreja

INFORMAȚIUNI

DIN ȚARA

— A murit zilele acestea inginerul Titus Enacovici, directorul politic al ziarului «Cuvântul». Se stinge la vârsta de 48 ani, lăsând unanime regrete, mai cu seamă în lumea gazetarilor, unde erastimat și foarte apreciat.

Unul din cei mai buni diplomați ai noștri, baronul Traian Stărcă, ministru plenipotențiar al României la Budapesta s'a stins subit din viață, în vârstă de 51 de ani. Fost ofițer de cavalerie, era mult apreciat de răposatul Rege Ferdinand I.

Rămășițele pământești ale baronului Stărcă au fost înmormântate Marțea trecută la București.

— Dunărea crește zilnic. În dreptul orașului Măcin, s'a revărsat.

Pe toată lungimea ei dela Frecăței până la Brăila, mai ales pe malul drept, sunt foarte multe grădini care sunt expuse inecului. Nu mai vorbim despre fânețuri, care au și fost acoperite de apă.

O foaie se scoate cu multă greutate. Cheltuelile sunt așa de mari în timpul de față, încât fără ajutorul abonatului foaia este adesea între viață și moarte. De aceia rugăm pe toți abonații și sprijinitorii acestei foi, să ne trimită plata abonamentelor rămase în urmă, căci, numai așa foaia aceasta va putea duce mai departe făclia culturii în rândurile largi ale neamului.

— De vre-o 4 zile, cade într'una o ploaie rece, mărantă și deasă la Curtea de Argeș. Pe alocurea a bătut și grindină, de mărimea bobului de mazăre, fără a cauza pagube prea însemnate.

Pe munți a nins până în Aref.

Porumbul și toate semănăturile suferă mult din cauza timpului rău și friguros.

Pomii fructiferi vor da recoltă slabă.

— N. Butnariu din com. Miroslova, jud. Iași, a murit în vârstă de 117 ani. N'a suferit în tot timpul vieții nici o boală.

— Se știe, că în jurul cetății Neamțului sunt subterane, cari datează din vremea lui Ștefan cel Mare.

Acum este vorba ca oamenii de știință, cu aprobarea comisuni monumentelor istorice să întreprindă săpături, spre a se putea explora acestes ubterane.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a făcut intervențiuni la ministerul instrucțiuni în sensul ca pe lângă Universitatea, din Iași să fie instalat și o facultate de teologie.

— De ani de zile primim reclamații dela cititorii noștri din Năieni, jud. Buzău, că nu primesc gazeta «Cultura Poporului», pe care noi le-o expediem regulat.

Rugăm frumos, pe această cale, agenția specială a Poștei din Breaza, să cerceteze acest caz și să ia măsurile cuvenite, spre a nu fi siliți noi să ne îndreptăm plângerea în altă parte.

— Fata Maria Lican din com. Cerocani a venit la Iași și s'a tuns «a la garconne» deș bunicia ei, Elena Stroescu, se opuse.

Când s'a înapoiat acasă, bătrâna a blestemat-o și mânia s'a dus în grajd și s'a spânzurat.

Zilele acestea s'au deschis ședințele sesiunii de primăvară ale Sfântului Sinod, sub președinția I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei.

Intre propuneri găsim două foarte importante: trimiterea unui episcop s'au vicar pentru România din America și evitarea unei reviste bisericești pentru străinătate.

— În preajma centenarului nașterii nemuritorului scriitor universal, Lew Nicolae-vici Tolstoi, un grup de scriitori români, în frunte cu: Gala Galation, Constantin Narly, Cesar Petrescu, D. Nan, Const. Arănescu, Aurel Cornea, Adrian Savu, Mya-Clar și alții, au hotărât editarea unei reviste literare, lunare, intitulată «Ideea Tolstoliană», al cărei prim număr va apărea la 1 lunie cor.

Redacția și administrația se află în București, strada General Manu No. 5.

Prețul abonamentelor; lei 200 pentru învățători, preoți, studenți și săteni; lei 300 pentru autoritățile sătești; lei 400 pentru instituții particulare și de stat iar dela 500 de lei în sus pentru sprijinitorii acestei foi.

— Primit la redacție Biblioteca folkloristică a Banatului: de sub direcțiunea d-lui Lucian Costin, din Timișoara. Este o foarte interesantă bibliotecă populară, alcătuită până în prezent din opt fascicule, cari cuprind: doine și române, balade, basme și istorioare, legende, strigături la joc, snoave și anecdote etc. O recomandăm, cu toată căldura, iubitorilor de literatură populară.

— D. Ministru Angelescu a promis înființarea la Iași a unei școli normale superioare, sub direcțiunea d-lui prof. universitar I. Simionescu.

În acest scop, se va aloca un prim fond de un milion lei. Al fond de 500 mii li va fi acordat pentru burse.

Tot d. ministru Angelescu a hotărât transformarea actualei școli comerciale superioare din Iași într'un liceu comercial, cu 6 clase superioare.

DIN STRAINATATE

— În zările care apar la Montreal, în Canada, a apărut un anunț al contelui Leon Chielinschi din Varșovia, care declară că este dispus să vândă titlul de conte, cu toate drepturile ce decurg din el, pentru suma de 50.000 de dolari, de oarece este complet lipsit de mijloace și soția și fiica lui, care se află la Paris unde suferă de foame.

— Marina engleză a sărbătorit acum câțva vreme, aniversarea a 117 ani de când navighează vaporul «Ceres».

Dacă această cifră este un record incontestabil, nu e mai puțin interesant de știut, că actualul comandant al vaporului numit, se găsește în această funcțiune de nu mai puțin de 52 de ani.

În timpul războaielor lui Napoleon, «Ceres» a tăiat de câteva ori blocul continental, ducându-se în Spania, după fructe și revenind în Anglia.

În războiul mondial, germanii au umblat multă vreme după acest vapor, să-l cufunde, însă «Ceres» a reușit totdeauna să scape și navighează și azi.

— Din Moscova se anunță, că Regele Afganistanului s'a imbarcat pe crucișătorul turc venit ieri în portul Sevastopol, îndreptându-se spre Constantinopol. Guvernul turc a decis să facă Suveranului afgan o recepție oficială.

Citiți și răspândiți

„Cultura Poporului“